

Số: **0543** /PTM-PC
V/v góp ý Dự thảo Quyết định sửa đổi
Quyết định 24/2017/QĐ-TTg về cơ chế
điều chỉnh giá bán lẻ điện bình quân

Hà Nội, ngày **26** tháng 3 năm 2019

Kính gửi: Cục Điều tiết Điện lực – Bộ Công Thương

Trả lời Công văn số 1040/BCT-ĐTĐL ngày 21/02/2019 của Bộ Công Thương về việc lấy ý kiến *Dự thảo Quyết định Quy định sửa đổi, bổ sung một số điều của Quyết định số 24/2017/QĐ-TTg ngày 30 tháng 6 năm 2017 của Thủ tướng Chính phủ quy định về cơ chế điều chỉnh mức giá bán lẻ điện bình quân* (sau đây gọi tắt là Dự thảo), Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI), sau khi tham vấn ý kiến một số doanh nghiệp và chuyên gia, có một số ý kiến ban đầu như sau:

1. Lợi nhuận định mức

Dự thảo bổ sung lợi nhuận định mức của EVN vào công thức tính giá điện bình quân (tách từ các khoản lợi nhuận định mức của các khâu dịch vụ phụ trợ, truyền tải, phân phối – bán lẻ, quản lý chung, điều độ). Dự thảo cũng giải thích rõ khái niệm lợi nhuận định mức tại Điều 4.3.đ là tỷ suất lợi nhuận trên vốn chủ sở hữu và giá trị vốn chủ sở hữu cho sản xuất kinh doanh điện của EVN. Sự thay đổi này là phù hợp với cách tính giá điện trong thời gian qua. Ví dụ, Quyết định 219/QĐ-TTg ngày 13/02/2018 của Thủ tướng về phê duyệt kế hoạch sản xuất kinh doanh và đầu tư phát triển 5 năm 2016-2020 yêu cầu EVN phải có lợi nhuận tối thiểu 3% trên vốn chủ sở hữu. Trên thực tế, trong lần tăng giá ngày 20/03/2019 vừa qua, EVN đã được hưởng lợi nhuận định mức là 3% vốn chủ sở hữu. Đây là khoản lợi nhuận hợp lý, giúp EVN có nguồn vốn để đầu tư các dự án điện mới trong bối cảnh nhu cầu điện của Việt Nam tăng nhanh hơn tốc độ tăng công suất phát điện trong vài năm qua. Tuy nhiên, việc xác định mức lợi nhuận vẫn được quyết định trong từng lần tăng giá điện, phụ thuộc nhiều vào cân đối kinh tế vĩ mô hơn là phục vụ nhu cầu đầu tư nâng cao năng lực cung cấp điện. Điều này khiến cho việc thiếu điện trở thành nguy cơ lớn trong một vài năm tới đây. Do đó, đề nghị cơ quan soạn thảo bổ sung quy định theo hướng: Việc xác định lợi nhuận định mức căn cứ vào nhu cầu đầu tư theo kế hoạch do Thủ tướng ban hành.

2. Một số loại chi phí được tính vào giá điện

Điều 4.1 của Dự thảo quy định các chi phí “*để đảm bảo khả năng vận hành, cung ứng điện*” sẽ được tính vào giá điện. Điều 4.5 của dự thảo quy định: *Tổng các chi phí khác... bao gồm chênh lệch tỷ giá... và các chi phí khác hợp lý, hợp lệ theo quy định hiện hành*. Không rõ “các chi phí khác hợp lý, hợp lệ theo quy định hiện hành” là chi phí gì? được thực hiện theo những quy định nào?

Trên thực tế, việc xác định chi phí nào được tính hoặc không được tính vào giá điện không đơn giản, bởi EVN có rất nhiều khoản chi ứng với các hoạt động rất đa dạng. Trong quá trình kiểm tra chi phí sản xuất kinh doanh điện các năm, đã có trường hợp tranh luận giữa các thành viên đoàn kiểm tra về việc chi phí nào được tính vào giá điện, ví dụ, chi phí cho Tạp chí Điện lực có được tính vào giá điện hay không?

Do đó, để tránh việc có những chi phí không phục vụ sản xuất kinh doanh điện được tính vào giá điện, đề nghị cơ quan soạn thảo minh định rõ nguyên tắc *chỉ những chi phí phục vụ việc vận hành, cung ứng điện thì được tính vào giá điện*. Các khoản chi phí cho những công việc mà nếu không có công việc đó thì cũng không ảnh hưởng đến việc vận hành, cung ứng điện trong ngắn hạn và dài hạn thì cần được loại ra khỏi giá điện.

3. Chi phí tuyên truyền tiết kiệm điện

Một số ý kiến từ các doanh nghiệp phản ánh với VCCI về việc giá điện hiện nay bao gồm cả chi phí tuyên truyền tiết kiệm điện cho các khách hàng sử dụng. Theo đó, các công ty điện lực vừa là bên bán điện (hưởng doanh thu từ sản lượng điện thương phẩm), lại đảm nhận việc tuyên truyền tiết kiệm điện cho người sử dụng là có dấu hiệu xung đột lợi ích. Hơn nữa, việc đưa chi phí này vào giá điện cũng không phù hợp với nguyên tắc “giá điện chỉ bao gồm những chi phí phục vụ việc vận hành, cung ứng điện”.

Trên thực tế, chi phí tuyên truyền tiết kiệm điện của các công ty điện lực tăng khá nhanh. Theo báo cáo của EVN gửi cho đoàn kiểm tra chi phí sản xuất kinh doanh điện, tổng chi phí tuyên truyền tiết kiệm điện năm 2016 là 331 tỷ đồng, tăng lên 488 tỷ đồng năm 2017, tức là tăng 157 tỷ đồng, tương ứng với mức tăng 47%. Trong khi đó, hiệu quả của công tác này hiện chưa thực sự rõ ràng, thiếu những đánh giá khách quan.

Do đó, đề nghị cơ quan soạn thảo cân nhắc xem xét việc loại bỏ hay giới hạn chi phí tuyên truyền tiết kiệm điện đối với người sử dụng trong giá điện. Lưu ý, các chi phí tiết kiệm điện ở các khâu sản xuất, truyền tải và phân phối – bán lẻ vẫn được tính vào giá điện.

4. Công khai phương án giá điện

Hiện nay, các phương án giá điện vẫn được coi là tài liệu mật trước khi công bố. Thông thường, việc tăng giá điện chỉ được thông báo rộng rãi vào đúng thời điểm quyết định tăng giá có hiệu lực. Điều này khiến nhiều doanh nghiệp sử dụng điện gặp khó khăn trong việc lên kế hoạch kinh doanh, kế hoạch tài chính.

Việc đưa phương án giá các mặt hàng Nhà nước điều hành giá vào điện thông tin mật có thể xuất phát từ lo ngại tình trạng đầu cơ, găm hàng trước mỗi lần thay đổi giá. Tuy nhiên, việc đầu cơ, găm hàng đối với mặt hàng điện gần như là điều không thể. Nguy cơ lớn nhất có thể xảy ra là khi một số doanh nghiệp đẩy mạnh sản xuất trước khi tăng giá điện khiến công suất phụ tải tăng, ảnh hưởng đến an toàn hệ thống. Song, theo các

chuyên gia hệ thống điện mà VCCI trao đổi, việc này có thể xử lý rất dễ thông qua một vài biện pháp kỹ thuật và quản lý vận hành. Ví dụ, thời điểm tăng giá tránh thời điểm cao điểm về điện.

Trong lần tăng giá gần đây nhất, diễn ra vào ngày 20/03/2019, thì phương án giá điện đã được thông báo rộng rãi trước đó trong một cuộc họp của Bộ Công Thương vào ngày 05/03/2019. Như vậy, người dân và các doanh nghiệp sử dụng điện được biết trước phương án giá điện 15 ngày trước khi tăng và thực tế chưa ghi nhận sự cố bất thường lớn đối với hệ thống điện.

Do đó, đề nghị cơ quan soạn thảo bổ sung quy định về việc công khai phương án giá điện trước khi tăng, cụ thể như sau:

- Các phương án giá điện được công khai ít nhất 10 ngày trước khi được ban hành.
- Các quyết định tăng giá điện chỉ có hiệu lực sau ít nhất 15 ngày kể từ ngày ban hành.

5. Kiểm tra chi phí sản xuất kinh doanh điện hàng năm

Điều 7.1.a của Quyết định 24 quy định việc kiểm tra chi phí sản xuất kinh doanh điện hàng năm có thể mời các hiệp hội liên quan. Trong thời gian qua, đoàn kiểm tra đã có sự tham gia của Hội bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng và Hội điện lực Việt Nam. Tuy nhiên, các hiệp hội doanh nghiệp đại diện cho các khách hàng sử dụng nhiều điện như luyện kim, vật liệu xây dựng, chế biến thực phẩm, hoá chất, dệt may... Đề nghị cơ quan soạn thảo sửa đổi Điều 7.1.a của Quyết định 24 theo hướng thành phần đoàn kiểm tra có sự tham gia của các hiệp hội doanh nghiệp sử dụng nhiều điện.

Trên đây là một số ý kiến ban đầu của Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam đối với *Dự thảo Quyết định Quy định sửa đổi, bổ sung một số điều của Quyết định số 24/2017/QĐ-TTg ngày 30 tháng 6 năm 2017 của Thủ tướng Chính phủ quy định về cơ chế điều chỉnh mức giá bán lẻ điện bình quân*. Rất mong quý Cơ quan soạn thảo cân nhắc để chỉnh sửa, hoàn thiện.

Trân trọng cảm ơn sự hợp tác của quý Cơ quan./

Nơi nhận:

- Như trên;
- VPCP, BTP, BTC;
- Ban Thương trực (để báo cáo);
- Lưu VP (TH, VT), PC.

